

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA FINANCE

DIREKTORAT ZA SISTEM DAVČNIH, CARINSKIH
IN DRUGIH JAVNIH PRIHODKOV

Sektor za analize in koordinacijo davčne politike

Župančičeva 3, p.p.644a, 1001 Ljubljana

T: 01 369 67 17

F: 01 369 67 19

**ANALIZA PODATKOV IZ OBRAČUNOV AKONTACIJE DOHODNINE IN
DOHODNINE OD DOHODKOV DOSEŽENIH Z OPRAVLJANJEM DEJAVNOSTI V
LETU 2020**

Pripravil:
Sektor za analize in koordinacijo davčne politike

September 2022

Vsebina

Povzetek.....	1
1. Osnovno o dohodku iz dejavnosti in pravna podlaga	2
1.1 Davčna osnova.....	2
1.1.1 Ugotavljanje davčne osnove z upoštevanjem dejanskih prihodkov in dejanskih odhodkov..	2
1.1.2 Ugotavljanje davčne osnove z upoštevanjem dejanskih prihodkov in normiranih odhodkov	3
2. Analiza obračunskih podatkov akontacije dohodnine in dohodnine od dohodkov, doseženih z opravljanjem dejavnosti za leto 2020.....	4
2.1 Zavezanci, ki ugotavljajo davčno osnovo na podlagi dejanskih prihodkov in dejanskih odhodkov	5
2.1.1 Porazdelitev zavezancev, ki ugotavljajo davčno osnovo na podlagi dejanskih prihodkov in dejanskih odhodkov, po SKD področjih	5
2.1.2 Porazdelitev zavezancev, ki so ugotavljajo davčno osnovo na podlagi dejanskih prihodkov in dejanskih odhodkov po prihodkovnih razredih	6
2.1.3 Statusna oblika opravljanja dejavnosti zavezancev, ki ugotavljajo davčno osnovo na podlagi dejanskih prihodkov in odhodkov	7
2.1.4 Zmanjšanje davčne osnove in davčne olajšave	7
2.1.5 Razmerje med davčno obveznostjo in davčno osnovo	8
2.2 Zavezanci, ki ugotavljajo davčno osnovo na podlagi dejanskih prihodkov in normiranih odhodkov	10
2.2.1 Porazdelitev zavezancev, ki ugotavljajo davčno osnovo na podlagi dejanskih prihodkov in normiranih odhodkov, po SKD področjih	10
2.2.3 Statusna oblika opravljanja dejavnosti zavezancev z normiranimi odhodki	13
3. Priloge.....	14

Kazalo tabel

<i>Tabela 1: Lestvica za odmero dohodnine za leto 2020</i>	3
<i>Tabela 2: Splošna olajšava za leto 2020</i>	3
<i>Tabela 3: Osnovni podatki iz obračuna akontacije dohodnine in dohodnine od dohodkov iz dejavnosti za leto 2020</i>	4
<i>Tabela 4: SKD področje zavezancev na dejanskih prihodkih in dejanskih odhodkih v letu 2020</i>	5
<i>Tabela 5: Porazdelitev zavezancev, ki ugotavljajo davčno osnovo na podlagi dejanskih prihodkov in dejanskih odhodkov, po prihodkovnih razredih za leto 2020</i>	6
<i>Tabela 6: Statusno pravna oblika zavezancev, ki ugotavljajo davčno osnovo na podlagi dejanskih prihodkov in odhodkov v letu 2020</i>	7
<i>Tabela 7: Delež posamezne olajšave, s katero zavezanci zmanjšujejo davčno osnovo, glede na skupni znesek olajšav, za leto 2020</i>	8
<i>Tabela 8: Porazdelitev zavezancev, ki ugotavljajo davčno osnovo na podlagi dejanskih prihodkov in dejanskih odhodkov glede na razmerje med davčno obveznostjo in davčno osnovo za leto 2020</i>	9
<i>Tabela 9: Porazdelitev zavezancev, ki so davčno osnovo ugotavljali na podlagi dejanskih prihodkov in normiranih odhodkov v letu 2020 po SKD področjih</i>	11
<i>Tabela 10: Porazdelitev zavezancev, ki so ugotavljali davčno osnovo na podlagi dejanskih prihodkov in normiranih odhodkov, po prihodkovnih razredih za leto 2020</i>	12
<i>Tabela 11: Zavezanci, ki so davčno osnovo ugotavljali na podlagi dejanskih prihodkov in normiranih odhodkov glede na statusno pravno obliko opravljanja dejavnosti v letu 2020</i>	13

Kazalo slik

<i>Slika 1: Pregled davčne obveznosti glede na davčno osnovo za zavezance, ki ugotavljajo davčno osnovo na podlagi dejanskih prihodkov in dejanskih odhodkov po SKD področjih za leto 2020</i>	10
--	----

Povzetek

➤ **Osnovni obračunski podatki**

V letu 2020 je 124.946 zavezancev oddalo 126.533 obračunov akontacije dohodnine in dohodnine od dohodka iz dejavnosti. Med njimi je 64.155 zavezancev ugotavljalo davčno osnovo na podlagi normiranih odhodkov, njihova davčna obveznost je znašala 62 mio evrov. 60.791 zavezancev je ugotavljalo davčno osnovo na podlagi dejanskih odhodkov, skupaj so ti zavezanci plačali 55 mio evrov davka. Glede na statusno pravno obliko je bilo v tem letu 110.827 samostojnih podjetnikov posameznikov, kar predstavlja 89 % vseh zavezancev za davek od dohodka iz dejavnosti.

Število zavezancev, ki ugotavljajo davčno osnovo na podlagi dejanskih odhodkov je v letu 2020 glede na 2019 upadlo za 3,4 %, na drugi strani pa je število zavezancev, ki ugotavljajo davčno osnovo na podlagi normiranih odhodkov, naraslo (za 8,2 % v letu 2020 glede na preteklo leto).

➤ **Zavezanci, ki ugotavljajo davčno osnovo na podlagi dejanskih prihodkov in dejanskih odhodkov**

Največ zavezancev, ki ugotavljajo davčno osnovo na podlagi dejanskih prihodkov in dejanskih odhodkov, je opravljalo dejavnost gradbeništva; teh je bilo 10.320 (16,9 % vseh z dejanskimi odhodki). Nekoliko manj, 8.715 zavezancev oziroma 14,3 % vseh na dejanskih odhodkih, jih je opravljalo dejavnost trgovine, vzdrževanja in popravila motornih vozil, sledijo še predelovalne dejavnosti s 13 % vseh zavezancev z dejanskimi odhodki. Z vidika statusno pravne oblike so skoraj 91 % (55.410 zavezancev) med zavezanci na dejanskih odhodkih, prevladovali samostojni podjetniki posamezniki (s.p.-ji), katerim so sledili nosilci dopolnilne dejavnosti na kmetiji (3,1 %) ter druge fizične osebe (1,8 %).

➤ **Zmanjšanje davčne osnove in davčne olajšave**

Zmanjšanje davčne osnove in davčne olajšave je za leto 2020 uveljavilo 17.926 zavezancev (29,5 % glede na vse z dejanskimi odhodki) v skupni višini 62 mio evrov. V povprečju so torej ti zavezanci znižali davčno osnovo za 3.466 evrov. Največji delež v celotnih olajšavah je s 75,7 % predstavljala olajšava za investiranje (47 mio evrov), ki jo je uveljavljalo 9.315 zavezancev, preko pokrivanja izgub pa je za 8,1 mio evrov zmanjšalo davčno osnovo 3.131 zavezancev.

➤ **Razmerje med davčno obveznostjo in davčno osnovo**

Povprečna efektivna davčna stopnja, izražena z razmerjem med davčno obveznostjo in davčno osnovo, je v letu 2020 znašala 11,2 % za zavezance, ki ugotavljajo davčno osnovo na podlagi dejanskih prihodkov in dejanskih odhodkov.

➤ **Zavezanci, ki ugotavljajo davčno osnovo na podlagi dejanskih prihodkov in normiranih odhodkov**

Pri zavezancih, ki ugotavljajo davčno osnovo na podlagi dejanskih prihodkov in normiranih odhodkov močno izstopajo strokovne, znanstvene in tehnične dejavnosti, kjer je kar 28,6 % (18.742) zavezancev glede na vse zavezance, ki so v letu 2020 oddali obračune na podlagi normiranih odhodkov. V kulturnih, razvedrilnih in rekreacijskih dejavnostih je bilo 6.078 zavezancev, kar predstavlja 9,3 % vseh zavezancev, ki ugotavljajo davčno osnovo na podlagi dejanskih prihodkov in normiranih odhodkov (v nadaljevanju: normiranci), sledijo še informacijske in komunikacijske dejavnosti z 8,8 % zavezancev glede na vse z normiranimi odhodki. Z vidika statusno pravne oblike so med normiranci s 84,76 % (55.417 zavezancev) prevladovali samostojni podjetniki posamezniki (s.p.-ji). Sledili so jim nosilci dopolnilne dejavnosti na kmetiji (4,4 %), registrirani sobodajalci (3,8 %) in samostojni kulturni ustvarjalci (3,6 %).

1. Osnovno o dohodku iz dejavnosti in pravna podlaga

V skladu z Zakonom o dohodnini (Uradni list RS, št. 13/11 in vse nadaljnje spremembe, v nadaljnjem besedilu: ZDoh-2) se za dohodek iz dejavnosti šteje dohodek, dosežen z opravljanjem vsake podjetniške, kmetijske, gozdarske, poklicne ali druge neodvisne samostojne dejavnosti. Bistvena elementa, na katerih temelji opredelitev dohodka iz dejavnosti, sta, da se dejavnost opravlja trajno (o opravljanju dejavnosti ne moremo govoriti, če gre za enkratni ali občasni posel) in da se opravlja neodvisno oziroma samostojno (zavezanci opravljajo dejavnost za svoj račun, v svojo korist, na svojo odgovornost ter za obveznosti iz naslova opravljanje dejavnosti jamčijo z vsem svojim premoženjem). Zavezanec za dohodek iz dejavnosti je fizična oseba, ki opravlja dejavnost. Sem sodijo poleg samostojnih podjetnikov posameznikov tudi druge fizične osebe, ki prigrasijo opravljanje dejavnosti na podlagi drugih predpisov (npr. notarji, odvetniki, novinarji).

1.1 Davčna osnova

Davčna osnova se od dohodkov iz dejavnosti ugotavlja na dva načina:

- I. z upoštevanjem dejanskih prihodkov in dejanskih odhodkov;
- II. z upoštevanjem dejanskih prihodkov in normiranih odhodkov.

1.1.1 Ugotavljanje davčne osnove z upoštevanjem dejanskih prihodkov in dejanskih odhodkov

Pri zavezancih, ki ugotavljajo davčno osnovo z upoštevanjem dejanskih prihodkov in odhodkov, je davčna osnova dobiček, ki se ugotovi tako, da se od prihodkov, ustvarjenih v koledarskem letu, odštejejo odhodki. Za ugotavljanje prihodkov in odhodkov se uporablja poleg ZDoh-2 tudi predpis o obdavčitvi dohodkov pravnih oseb. Po določilih tega zakona se pri ugotavljanju dobička priznavajo prihodki in odhodki, ugotovljeni v izkazu poslovnega izida v skladu s predpisi oziroma računovodskimi standardi, razen če je z zakonom drugače določeno.

Če je davčna osnova negativna, zavezanec izkaže davčno izgubo, ki jo pod pogoji določenimi s 60. členom ZDoh-2 lahko pokriva z zmanjšanjem davčne osnove od dohodka iz dejavnosti v naslednjih letih.

V skladu z določbami od 61. do 66.a člena ZDoh-2 lahko zavezanci uveljavljajo davčne olajšave, ki zmanjšujejo davčno osnovo. Znižanje davčne osnove po 60. do 66. a členu ZDoh-2 in določbah drugih zakonov, ki določajo znižanje davčne osnove za dohodnino od dohodka iz dejavnosti po ZDoh-2, skupaj z uveljavljanjem neizkoriščenih delov znižanj davčne osnove iz preteklih obdobj, se prizna največ v višini 63 % davčne osnove od dohodka iz dejavnosti.

➤ Davčne olajšave

Davčni zavezanci, ki ugotavljajo davčno osnovo na podlagi dejanskih prihodkov in dejanskih odhodkov, lahko zmanjšujejo svojo davčno osnovo in uveljavljajo davčne olajšave, vendar največ do višine svoje davčne osnove. Neizkoriščen del olajšav za investiranje, za vlaganja v raziskave in razvoj in za donacije se lahko uveljavlja tudi v naslednjih davčnih obdobjih. Davčne olajšave za fizične osebe, ki opravljajo dejavnost, so tako po vsebini kot po velikosti načeloma izenačene z davčnimi olajšavami za pravne osebe po zakonu, ki ureja davek od dohodkov pravnih oseb. Tako lahko v skladu z določbami ZDoh-2 zavezanci uveljavljajo davčne olajšave, ki zavezancu zmanjšujejo davčno osnovo, in sicer lahko zavezanec zmanjša svojo davčno obveznost z uveljavljanjem olajšave:

- za investiranje,
- za vlaganja v raziskave in razvoj,
- za zaposlovanje,
- za zaposlovanje invalidov,
- za zavezanca invalida,
- za izvajanje praktičnega dela v strokovnem izobraževanju,
- za prostovoljno dodatno pokojninsko zavarovanje,
- za donacije.

➤ Izračun akontacije dohodnine

Akontacija dohodnine od dohodka iz dejavnosti se za posamezno davčno leto izračuna od davčne osnove, upošteva vse zmanjšanja in povečanja davčne osnove ter z vsemi davčnimi olajšavami, vključno s posebnima davčnima olajšavama za novinarje, kulturne delavce in športnike na podlagi stopenj iz dohodninske lestvice. Zavezanci lahko uveljavljajo tudi splošno olajšavo, dodatno splošno olajšavo in posebno olajšavo za vzdrževane družinske člane¹. Obenem lahko zavezanci uveljavljajo tudi olajšavo za prostovoljno dodatno pokojninsko zavarovanje v primeru, če zase plačujejo premije prostovoljnega dodatnega pokojninskega zavarovanja v pokojninski načrt kolektivnega zavarovanja.

Tabela 1: Lestvica za odmero dohodnine za leto 2020

Če znaša neto letna davčna osnova v eurih		Znaša dohodnina v eurih	
NAD	DO		
	8.500,00		16 %
8.500,00	25.000,00	1.360,00	+ 26 % nad 8.500,00
25.000,00	50.000,00	5.650,00	+ 33 % nad 25.000,00
50.000,00	72.000,00	13.900,00	+ 39 % nad 50.000,00
72.000,00		22.480,00	+ 50 % nad 72.000,00

Vir: Zakon o dohodnini.

Tabela 2: Splošna olajšava za leto 2020

Če znaša mesečni bruto dohodek iz delovnega razmerja v EUR		Znaša splošna olajšava v EUR
NAD	DO	
	1.109,74	291,67+(1.558,37-1,40427 x bruto dohodek)
1.109,74		291,67

Vir: Zakon o dohodnini.

Na podlagi zadnjega davčnega obračuna akontacije dohodnine od dohodka iz dejavnosti se določi tudi predhodna akontacija dohodnine, in sicer v višini akontacije dohodnine od dohodka iz dejavnosti po tem obračunu. Zavezanec lahko zahteva tudi spremembo na ta način določene predhodne akontacije. Predhodna akontacija dohodnine se v tekočem davčnem letu plačuje:

- v mesečnih obrokih (če znesek predhodne akontacije presega 400 evrov) ali
- v trimesečnih obrokih (če znesek predhodne akontacije ne presega 400 evrov).

1.1.2 Ugotavljanje davčne osnove z upoštevanjem dejanskih prihodkov in normiranih odhodkov

Zavezanci lahko ugotavljanje davčne osnove z upoštevanjem dejanskih prihodkov in normiranih odhodkov priglasi davčnemu organu, če njihovi prihodki iz dejavnosti, ugotovljeni po pravilih o računovodenju, v davčnem letu pred tem davčnim letom, ne presegajo 50.000 evrov ali če v davčnem letu pred tem davčnim letom njihovi prihodki iz dejavnosti, ugotovljeni po pravilih o računovodstvu, ne presegajo 100.000 evrov in je bila pri njih v skladu z zakonom, ki ureja pokojninsko in invalidsko zavarovanje, obvezno in neprekinjeno najmanj pet mesecev zavarovana vsaj ena oseba za polni delovni čas.²

¹ Rezidentom, ki vzdržujejo družinske člane, se prizna zmanjšanje letne davčne osnove, ki znaša:

1. za prvega vzdrževanega otroka 2.436,92 evrov letno,
2. za drugega vzdrževanega otroka 2.649,24 evrov letno
3. za tretjega vzdrževanega otroka 4.418,54 evrov letno
4. za četrtega vzdrževanega otroka 6.187,85 evrov letno
5. za petega vzdrževanega otroka 7.957,14 evrov letno
6. za vsakega nadaljnjega vzdrževanega otroka se višina olajšave poveča za 1.769,30 evrov letno, glede na višino olajšave za predhodnega otroka
7. za vzdrževanega otroka, ki potrebuje posebno nego in varstvo 8.830,00 evrov letno;

² Za zavezance z dohodki iz osnove kmetijske in gozdarske dejavnosti veljajo drugačni pogoji (šesti odstavek 48. člena ZDoh-2)

Zavezanci ugotovijo davčno osnovo na način, da od ustvarjenih prihodkov odštejejo normirane odhodke v višini 80 % prihodkov (normiranci), vendar ne več kot v višini 40.000 evrov ali 80.000 evrov, če je bila v davčnem letu, za katero se ugotavlja davčna osnova, pri zavezancu obvezno in neprekinjeno zavarovana vsaj ena oseba za polni delovni čas³. Pri ugotavljanju davčne osnove se upošteva prihodke ob njihovem nastanku (tj. fakturirana realizacija). Dohodnina od dohodka iz dejavnosti se odmeri po 20 % davčni stopnji in se šteje kot dokončen davek. Zavezanci pri izračunu dohodnine ne morejo uveljavljati davčnih olajšav, ki jih sicer lahko uveljavljajo zavezanci, ki ugotavljajo davčno osnovo na podlagi dejanskih prihodkov in odhodkov. To velja tako za olajšave, ki so vezane na dohodek iz dejavnosti kot za osebne in posebne osebne olajšave, ki zmanjšujejo osnovo za dohodnino (npr. splošna olajšava, olajšava za vzdrževane družinske člane,...).

➤ Izračun akontacije dohodnine

Na podlagi zadnjega davčnega obračuna dohodnine od dohodka iz dejavnosti se določi akontacija dohodnine od dohodka iz dejavnosti, in sicer v višini dohodnine od dohodka iz dejavnosti po tem obračunu. Zavezanec lahko zahteva spremembo na ta način določene akontacije dohodnine. Akontacija dohodnine se v tekočem davčnem letu plačuje:

- v mesečnih obrokih (če znesek predhodne akontacije presega 400 evrov) ali
- v trimesečnih obrokih (če znesek predhodne akontacije ne presega 400 evrov).

2. Analiza obračunskih podatkov akontacije dohodnine in dohodnine od dohodkov, doseženih z opravljanjem dejavnosti za leto 2020

Tabela 3: Osnovni podatki iz obračuna akontacije dohodnine in dohodnine od dohodkov iz dejavnosti za leto 2020

Zneski so v mio evrih

Postavka	Zavezanci, ki davčno osnovo ugotavljajo na podlagi dejanskih prihodkov in <u>dejanskih odhodkov</u>		Zavezanci, ki davčno osnovo ugotavljajo na podlagi dejanskih prihodkov in <u>normiranih odhodkov</u>		Skupaj	
	Število	Znesek	Število	Znesek	Število	Znesek
Št. predloženih obračunov DDD	61.073		65.460		126.533	0
Št. zavezancev za DDD	60.791		64.155		124.946	0
DAVČNO PRIZNANI PRIHODKI	59.112	5.329	61.657	1.395	120.769	6.725
DAVČNO PRIZNANI ODHODKI	60.350	5.000	61.657	1.086	122.007	6.086
DAVČNA OSNOVA	42.701	428	61.651	309	104.352	738
DAVČNA IZGUBA	17.632	97	0	0	17.632	97
Zmanjšanje davčne osnove in davčne olajšave	17.926	62	0	0	14.229	62
OSNOVA ZA DOHODNINO	42.687	366	61.651	309	104.338	675
Olajšave, ki zmanjšujejo osnovo za dohodnino (splošna olaj., olaj. za vzdrževane družinske člane,...)	35.987	155	0	0	35.987	155
AKONTACIJA DOH	21.609	55	61.645	62	83.254	117
DAVČNA OBVEZNOST	21.595	55	61.564	62	83.159	116

Vir: *Obračun akontacije dohodnine in dohodnine od dohodka iz dejavnosti, FURS*

³ Za zavezance z dohodki iz osnove kmetijske in gozdarske dejavnosti velja nekoliko drugačna omejitev višine normiranih odhodkov (drugi odstavek 59. člena ZDoh-2)

Zavezanci, ki so v letu 2020 ugotavljali davčno osnovo na podlagi dejanskih prihodkov in dejanskih odhodkov, so celotno davčno osnovo preko davčnih olajšav znižali za 62 mio evrov, kar predstavlja 14,5 % davčne osnove. Olajšave, ki zmanjšujejo osnovo za dohodnino, med katere štejemo splošno olajšavo, olajšavo za vzdrževane družinske člane ter olajšavo za prostovoljno dodatno pokojninsko zavarovanje zavezanca, so zmanjšale davčno osnovo za 155 mio evrov (36,2 % celotne davčne osnove). Davčno izgubo v višini 97 mio evrov je izkazalo 17.632 zavezancev (29 % vseh, ki ugotavljajo davčno osnovo na podlagi dejanskih prihodkov in dejanskih odhodkov).

Na podlagi normiranih odhodkov je davčno osnovo ugotavljalo 64.155 zavezancev (51 %), ki so oddali 65.460 obračunov. Ti zavezanci so izkazali davčno osnovo v višini okrog 309 mio evrov in plačali 62 mio evrov davka.

2.1 Zavezanci, ki ugotavljajo davčno osnovo na podlagi dejanskih prihodkov in dejanskih odhodkov

Davčna osnova je v tem primeru dobiček, ki se ugotavlja kot razlika med davčno priznanimi prihodki in odhodki. Od ugotovljene davčne osnove (dobička), morajo zavezanci plačati akontacijo dohodnine od dohodka iz dejavnosti. Osebe z dejavnostjo, ki ugotavljajo davčno osnovo od dohodka iz dejavnosti na podlagi dejanskih prihodkov in odhodkov, morajo voditi poslovne knjige.

2.1.1 Porazdelitev zavezancev, ki ugotavljajo davčno osnovo na podlagi dejanskih prihodkov in dejanskih odhodkov, po SKD področjih

Tabela 4: SKD področje zavezancev na dejanskih prihodkih in dejanskih odhodkih v letu 2020

Zneski v mio evrih

Zavezanci, ki ugotavljajo davčno osnovo na podlagi dejanskih prihodkov in dejanskih odhodkov				
Naziv SKD	Št. obračunov	Davčni prihodki	Davčni odhodki	Davčna obveznost
Kmetijstvo in lov, gozdarstvo, ribištvo	2.090	221	214	1
Rudarstvo	21	7	6	0
Predelovalne dejavnosti	7.920	894	838	9
Oskrba z električno energijo, plinom	496	26	24	0
Oskrba z vodo; ravnanje z odpadki in odpadki	51	5	4	0
Gradbeništvo	10.320	983	918	7
Trgovina; vzdrževanje in popravila motornih vozil	8.715	1.161	1.118	8
Promet in skladiščenje	4.022	760	725	4
Gostinstvo	5.261	400	403	2
Informacijske in komunikacijske dejavnosti	1.390	48	41	1
Finančne in zavarovalniške dejavnosti	500	18	15	0
Poslovanje z nepremičninami	437	20	18	0
Strokovne, znanstvene in tehnične dejavnosti	6.486	318	266	10
Druge raznovrstne poslovne dejavnosti	2.355	104	95	1
Dejavnost javne uprave in obrambe; dejavnost obvezne socialne varnosti	12	1	1	0
Izobraževanje	1.728	31	27	0
Zdravstvo in socialno varstvo	1.504	152	114	9
Kulturne, razvedrilne in rekreacijske dejavnosti	2.121	40	35	0
Druge dejavnosti	5.638	143	138	1
Dejavnost gospodinjstev z zaposlenim hišnim osebjem; proizvodnja za lastno rabo	3	0	0	0
Dejavnost eksteritorialnih organizacij in teles	3	0	0	0
SKUPAJ	61.073	5.329	5.000	55

Vir: Obračun akontacije dohodnine in dohodnine od dohodka iz dejavnosti, FURS

Na podlagi podatkov iz tabele 4 lahko ugotovimo, da je največ zavezancev, ki ugotavljajo davčno osnovo na podlagi dejanskih prihodkov in dejanskih odhodkov, v letu 2020 opravljalo dejavnost gradbeništva; teh je bilo 10.320 (16,9 % vseh). 8.715 zavezancev oziroma 14,3 % vseh, ki so davčno osnovo ugotavljali na podlagi dejanskih prihodkov in odhodkov, je opravljalo dejavnost trgovine, vzdrževanja in popravila motornih vozil, sledijo še predelovalne dejavnosti s 13 % vseh zavezancev.

2.1.2 Porazdelitev zavezancev, ki so ugotavljajo davčno osnovo na podlagi dejanskih prihodkov in dejanskih odhodkov po prihodkovnih razredih

Tabela 5: Porazdelitev zavezancev, ki ugotavljajo davčno osnovo na podlagi dejanskih prihodkov in dejanskih odhodkov, po prihodkovnih razredih za leto 2020

Zneski so v mio evrih

Razred prihodkov	Število zavezancev	Delež	Davčno priznani prihodki	Davčna osnova	Davčna obveznost
brez prihodkov	2.087	3%	0	0	0
od 1 do 5.000	6.581	11%	16	2	0
od 5.000 do 10.000	6.267	10%	47	6	0
od 10.000 do 15.000	5.595	9%	70	11	0
od 15.000 do 20.000	4.719	8%	82	14	0
od 20.000 do 30.000	6.901	11%	170	27	1
od 30.000 do 40.000	4.740	8%	165	23	1
od 40.000 do 50.000	3.511	6%	158	21	2
od 50.000 do 60.000	2.396	4%	131	16	1
od 60.000 do 70.000	1.798	3%	117	13	1
od 70.000 do 80.000	1.519	2%	114	12	1
od 80.000 do 90.000	1.341	2%	114	11	1
od 90.000 do 100.000	1.136	2%	108	11	1
nad 100.000	12.482	20%	4.039	263	44
Skupaj	61.073	100%	5.329	428	55

Vir: *Obračun akontacije dohodnine in dohodnine od dohodka iz dejavnosti, FURS*

Tabela 5 pokaže, da je 20 % (12.482) zavezancev ustvarilo prihodke nad 100.000 evrov, njihova davčna obveznost je znašala 44 mio evrov, kar predstavlja 80,5 % celotne davčne obveznosti, ki so jo plačali zavezanci, ki ugotavljajo davčno osnovo na podlagi dejanskih odhodkov. Zavezancev s prihodki do 15.000 evrov je bilo 33,6 % (20.530) od tega 2.087 (3 %) zavezancev brez prihodkov.

2.1.3 Statusna oblika opravljanja dejavnosti zavezancev, ki ugotavljajo davčno osnovo na podlagi dejanskih prihodkov in odhodkov

Tabela 6: Statusno pravna oblika zavezancev, ki ugotavljajo davčno osnovo na podlagi dejanskih prihodkov in odhodkov v letu 2020

Zneski so v mio evrih

Vrsta statusne oblike	Št. zavezancev	Delež	Davčno priznani prihodki	Davčna obveznost
SAMOSTOJNI PODJETNIK POSAMEZNIK SP	55.410	90,7%	4.760	37
REGISTRIRAN SOBODAJALEC	261	0,4%	2	0
POKLICNI ŠPORTNIK	121	0,2%	4	0
SAMOSTOJNI NOVINAR	22	0,0%	0	0
IZVRŠITELJ	26	0,0%	5	0
ZASEBNI ŠPORTNI DELAVEC	87	0,1%	1	0
MORSKI RIBIČ	18	0,0%	0	0
NOTAR	90	0,1%	26	3
EVIDENTIRAN ODVETNIK	533	0,9%	43	2
ZDRAVNIK, ZOBOZDRAV.,ZAS.ZDR.DEL.	867	1,4%	131	9
REGISTRIRAN LEKARNAR	64	0,1%	132	1
SAMOSTOJNI KULTURNI USTVARJALEC	567	0,9%	7	0
ZASEBNI IZVAJALEC RAZISKOVALEC	2	0,0%	0	0
EVIDENTIRAN DETEKTIV	7	0,0%	0	0
DRUGA FIZIČNA OSEBA	1.111	1,8%	129	0
NOSILEC DOPOLNILNE DEJ. NA KMETIJI	1.879	3,1%	89	0
ZASEBNI UČITELJ OZIROMA VZGOJITELJ	1	0,0%	0	0
PROIZVAJALEC ELEKTRIČNE ENERGIJE	6	0,0%	0	0
DEL PRI SOBODAJALCU	1	0,0%	0	0
SKUPAJ	61.073	100%	5.329	55

Vir: Obračun akontacije dohodnine in dohodnine od dohodka iz dejavnosti, FURS

V letu 2020 je bilo 55.410 zavezancev vpisanih kot samostojni podjetniki posamezniki, kar predstavlja 91 % vseh zavezancev, ki so ugotavljali davčno osnovo na podlagi dejanskih prihodkov in odhodkov. Sledijo nosilci dopolnilne dejavnosti na kmetiji, teh je bilo 3,1 % oz. 1.879 zavezancev (tabela 6).

2.1.4 Zmanjšanje davčne osnove in davčne olajšave

Davčni zavezanci, ki ugotavljajo davčno osnovo na podlagi dejanskih prihodkov in dejanskih odhodkov, lahko zmanjšujejo svojo davčno osnovo in uveljavljajo davčne olajšave, vendar največ do višine svoje davčne osnove.

Iz tabele 7 je razvidno, da je zmanjšanje davčne osnove in davčne olajšave v letu 2020 uveljavilo 17.926 zavezancev (29,5 % zavezancev z dejanskimi odhodki), v skupni višini 62 mio evrov. V povprečju so ti zavezanci zmanjšali davčno osnovo za 3.466 evrov.

Tabela 7: Delež posamezne olajšave, s katero zavezanci zmanjšujejo davčno osnovo, glede na skupni znesek olajšav, za leto 2020

Zneski so v mio evrih

Vrsta olajšave	Št. zavezancev	Znesek olajšave	Delež olajšave v celotnih olajšavah
Olajšava za investiranje	9.315	47,1	75,7%
Pokrivanje izgube	3.131	8,1	13,0%
Olajšava za vlaganja v raziskave in razvoj	5	0,3	0,5%
Olajšava za zaposlovanje invalidov	457	3,0	4,8%
Olajšava za zavezanca invalida	423	1,7	2,8%
Olajšava za izvajanje praktičnega dela v strokovnem izobraževanju	118	0,1	0,1%
Olajšava za prostovoljno dodatno pokojninsko zavarovanje	206	0,2	0,4%
Olajšava za donacije - izplačila za humanitarne, invalidske, socialno-varstvene, dobrodelne, znanstvene, vzgojno - izobraževalne, zdravstvene, športne, ekološke in religiozne namene	3.432	0,7	1,1%
Olajšava za donacije - izplačila za kulturne namene in izplačila prostovoljnemu društvu, ustanovljenim za varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami	515	0,1	0,2%
Posebna osebna olajšava	270	0,6	0,9%
Olajšava za zaposlovanje brezposelnih oseb	25	0,1	0,2%
Olajšava za zaposlovanje po 5.členu ZRPPR1015 (Pomurje)	13	0,1	0,1%
Olajšava za investiranje po 6.členu ZRPPR1015 (Pomurje)	16	0,1	0,2%
Skupaj zmanjšanje davčne osnove in davčne olajšave	17.926	62	100%

Vir: Obračun akontacije dohodnine in dohodnine od dohodka iz dejavnosti, FURS

Največji delež v celotnih olajšavah je z dobrimi 75 % predstavljala olajšava za investiranje, ki jo je uveljavljalo 9.315 zavezancev, preko pokrivanja izgub je 3.131 zavezancev zmanjšalo davčno osnovo za okrog 8 mio evrov. Ostale olajšave so predstavljale skupaj 7 mio evrov oziroma 11,3 % celotnega zneska olajšav.

2.1.5 Razmerje med davčno obveznostjo in davčno osnovo

V letu 2020 je razmerje med davčno obveznostjo in davčno osnovo⁴ za zavezance, ki ugotavljajo davčno osnovo na podlagi dejanskih prihodkov in dejanskih odhodkov znašalo 11,2 %⁵. Kar 67 % zavezancev, ki je davčno osnovo ugotavljalo na podlagi dejanskih prihodkov in odhodkov (33 % vseh zavezancev) je beležilo davčno obveznost glede na davčno osnovo nižjo od 2 %. V razredu razmerja med davčno obveznostjo in davčno osnovo nad 15 % pa je bilo skoraj 13 % zavezancev (tabela 8).

⁴ Razmerje med davčno obveznostjo in davčno osnovo v primeru davka od dohodkov pravnih oseb izraža efektivno davčno stopnjo, ki predstavlja pomembno mero dejanskega davčnega bremena podjetij, medtem ko v primeru davka od dohodkov iz dejavnosti to razmerje sicer upošteva zmanjšanje davčne osnove in davčne olajšave vendar v primeru davka od dohodkov iz dejavnosti še ne gre za dokončen davek. Osnovo za dohodnino namreč lahko še dodatno zmanjšujejo »osebne« olajšave (npr. splošna olajšava, olajšava za vzdrževane družinske člane) zato to razmerje ne odraža dejanske oziroma efektivne davčne stopnje.

⁵ Pri izračunu razmerja davčne obveznosti glede na davčno osnovo za leto 2020, so upoštevani samo tisti zavezanci, ki so imeli davčno osnovo večjo od nič.

Tabela 8: Porazdelitev zavezancev, ki ugotavljajo davčno osnovo na podlagi dejanskih prihodkov in dejanskih odhodkov glede na razmerje med davčno obveznostjo in davčno osnovo za leto 2020

Zneski so v mio evrih

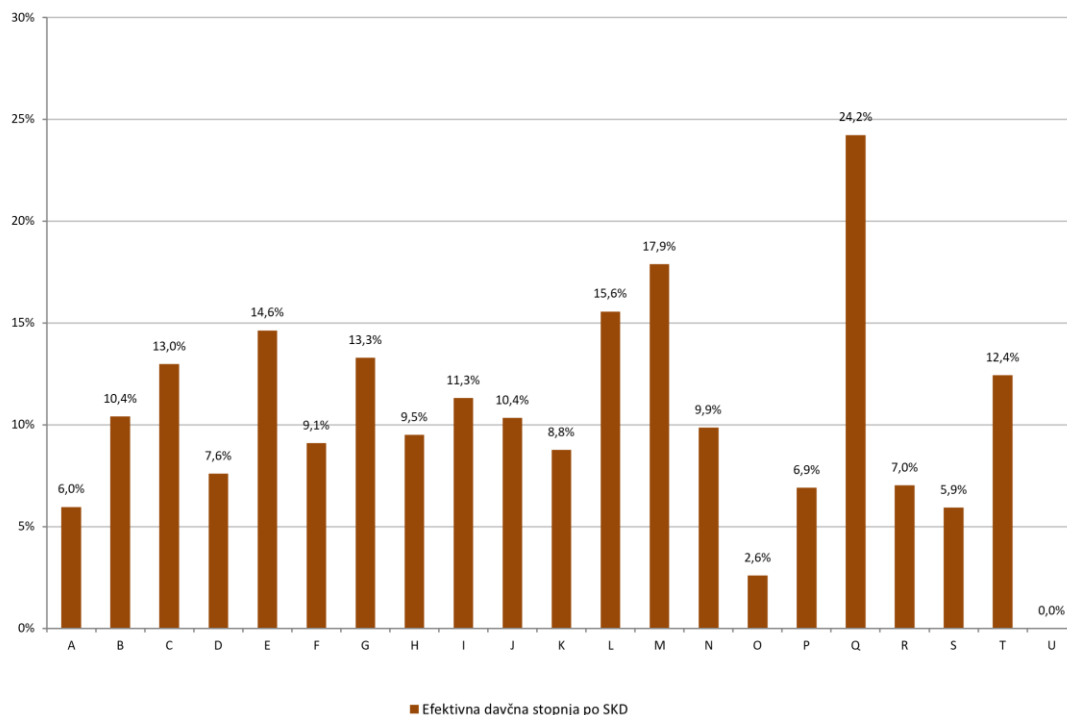
Razredi davčne obveznosti glede na davčno osnovo	Število zavezancev	Delež	Davčni prihodki	Davčna osnova	Davčna obveznost	Povprečna efektivna davčna stopnja
pod 2%	40.792	67,1%	1.969,4	95,0	0,2	1,0%
od 2 % do 5 %	2.667	4,4%	447,8	35,5	1,4	3,5%
od 5 % do 8 %	3.733	6,1%	601,5	44,4	4,1	6,5%
od 8 % do 10 %	2.268	3,7%	313,2	28,7	5,5	8,9%
od 10 % do 13 %	2.365	3,9%	385,2	36,9	6,8	11,3%
od 13 % do 15 %	1.188	2,0%	230,9	22,0	7,3	14,0%
nad 15 %	7.778	12,8%	1.381,3	165,7	43,6	18,4%
Skupaj	60.791	100,0%	5.329,3	428,2	68,8	11,2%

Vir: Obračun akontacije dohodnine in dohodnine od dohodka iz dejavnosti, FURS, lastni izračuni MF

Pregled davčne obveznosti glede na davčno osnovo po SKD področjih⁶ (Slika 1) pokaže, da je bila ta najvišja pri zavezancih, ki opravljajo dejavnost zdravstva in socialnega varstva (24,2 %). Najnižja pa je bila (če zaradi majhnega števila zavezancev zanemarimo dejavnost U) pri zavezancih, ki so opravljali dejavnost javne uprave in obrambe; dejavnost obvezne socialne varnosti, kjer je znašala 2,6 %.

⁶ SKD področja: A (kmetijstvo in lov, gozdarstvo, ribištvo); B (rudarstvo); C (predelovalne dejavnosti); D (oskrba z električno energijo, plinom); E (oskrba z vodo, ravnanje z odpadki); F (gradbeništvo); G (trgovina, vzdrževanje in popravila motornih vozil); H (promet in skladiščenje); I (gostinstvo); J (informacijske in komunikacijske dejavnosti); K (finančne in zavarovalniške dejavnosti); L (poslovanje z nepremičninami); M (strokovne, znanstvene in tehnične dejavnosti); N (druge raznovrstne poslovne dejavnosti); O (dejavnost javne uprave in obrambe; dejavnost obvezne socialne varnosti); P (izobraževanje); Q (zdravstvo in socialno varstvo); R (kulturne, razvedrilne in rekreacijske dejavnosti); S (druge dejavnosti); T (dejavnost gospodinjstev z zaposlenim hišnim osebjem, proizvodnja za lastno rabo); U (dejavnost eksteritorialnih organizacij in teles).

Slika 1: Pregled davčne obveznosti glede na davčno osnovo za zavezanke, ki ugotavljajo davčno osnovo na podlagi dejanskih prihodkov in dejanskih odhodkov po SKD področjih za leto 2020

Vir: Obračun akontacije dohodnine in dohodnine od dohodka iz dejavnosti, FURS, lastni izračuni MF

2.2 Zavezanke, ki ugotavljajo davčno osnovo na podlagi dejanskih prihodkov in normiranih odhodkov

Možnost ugotavljanja davčne osnove z upoštevanjem normiranih odhodkov je opcijska. Odločitev o načinu ugotavljanja davčne osnove (dejanski prihodki in odhodki ali dejanski prihodki in normirani odhodki) sprejme zavezanec, ki izpolnjuje pogoje, pri čemer se odloči, katera od zakonskih opcij je z vidika njegovega poslovanja bolj sprejemljiva.

2.2.1 Porazdelitev zavezancev, ki ugotavljajo davčno osnovo na podlagi dejanskih prihodkov in normiranih odhodkov, po SKD področjih

Pri zavezanceh, ki ugotavljajo davčno osnovo na podlagi dejanskih prihodkov in normiranih odhodkov močno izstopajo strokovne, znanstvene in tehnične dejavnosti, kjer je skoraj 29 % (18.742) zavezancev v letu 2020 oddalo obračune na podlagi normiranih odhodkov. V kulturnih, razvedrilnih in rekreacijskih dejavnostih je bilo 6.078 zavezancev, kar predstavlja 9,3 % vseh normirancev, sledijo še informacijske in komunikacijske dejavnosti z 8,8 % zavezancev glede na vse z normiranimi odhodki (tabela 9).

Tabela 9: Porazdelitev zavezancev, ki so davčno osnovo ugotavljali na podlagi dejanskih prihodkov in normiranih odhodkov v letu 2020 po SKD področjih

Zneski v mio evrih

Naziv SKD	Zavezanci, ki ugotavljajo davčno osnovo na podlagi dejanskih prihodkov in normiranih odhodkov			
	Število obračunov	Davčno priznani prihodki	Davčno priznani odhodki	Davčna obveznost
Kmetijstvo in lov, gozdarstvo, ribištvo	1.176	14,3	11,3	0,6
Rudarstvo	11	0,2	0,2	0,0
Predelovalne dejavnosti	4.621	89,9	69,8	4,0
Oskrba z električno energijo, plinom	368	4,7	3,7	0,2
Oskrba z vodo; ravnanje z odpadki	23	0,8	0,6	0,0
Gradbeništvo	3.240	75,0	58,7	3,3
Trgovina; vzdrževanje in popravila motornih vozil	3.725	83,5	64,5	3,8
Promet in skladiščenje	1.244	26,4	20,5	1,2
Gostinstvo	5.126	54,4	43,0	2,3
Informacijske in komunikacijske dejavnosti	5.776	174,1	134,5	7,9
Finančne in zavarovalniške dejavnosti	580	18,4	14,4	0,8
Poslovanje z nepremičninami	1.204	31,1	23,9	1,4
Strokovne, znanstvene in tehnične dejavnosti	18.742	519,9	403,7	23,2
Druge raznovrstne poslovne dejavnosti	4.239	74,6	58,8	3,2
Dejavnost javne uprave in obrambe; dejavnost obvezne socialne varnosti	44	0,6	0,5	0,0
Izobraževanje	4.203	57,1	44,9	2,4
Zdravstvo in socialno varstvo	2.358	51,7	39,4	2,5
Kulturne, razvedrilne in rekreacijske dejavnosti	6.078	84,2	66,5	3,5
Druge dejavnosti	2.698	34,6	27,1	1,5
Dejavnost gospodinjstev z zaposlenim hišnim osebjem; proizvodnja za lastno rabo	2	0,0	0,0	0,0
Dejavnost eksteritorialnih organizacij in teles	2	0,0	0,0	0,0
SKUPAJ	65.460	1.395	1.086	62

Vir: *Obračun akontacije dohodnine in dohodnine od dohodka iz dejavnosti, FURS*

2.2.2 Porazdelitev zavezancev, ki ugotavljajo davčno osnovo na podlagi dejanskih prihodkov in normiranih odhodkov po prihodkovnih razredih

Tabela 10: Porazdelitev zavezancev, ki so ugotavljali davčno osnovo na podlagi dejanskih prihodkov in normiranih odhodkov, po prihodkovnih razredih za leto 2020

Zneski so v mio evrih

Razred prihodkov	Št. zavez.	Delež	Davčno priznani prihodki	Davčna obveznost
brez prihodkov	3.828	6%	0	0
od 1 do 5.000	13.980	21%	32	1
od 5.000 do 10.000	9.559	15%	70	3
od 10.000 do 15.000	7.081	11%	88	4
od 15.000 do 20.000	5.840	9%	102	4
od 20.000 do 25.000	4.468	7%	100	4
od 25.000 do 30.000	3.669	6%	101	4
od 30.000 do 35.000	3.049	5%	99	4
od 35.000 do 40.000	2.795	4%	105	4
od 40.000 do 45.000	2.293	4%	97	4
od 45.000 do 50.000	3.587	5%	173	7
od 50.000 do 55.000	761	1%	40	2
od 55.000 do 60.000	595	1%	34	2
od 60.000 do 100.000	3.047	5%	238	11
nad 100.000	908	1%	117	9
Skupaj	65.460	100%	1.395	62

Vir: Obračun akontacije dohodnine in dohodnine od dohodka iz dejavnosti, FURS

Med zavezanci, ki ugotavljajo davčno osnovo na podlagi normiranih odhodkov, je bilo 6 % brez prihodkov, s prihodki do 5.000 evrov je bilo 21 % zavezancev. Malo manj kot polovica (47 %) normirancev je imela prihodke do 15.000 evrov, a je njihov delež v celotnih prihodkih znašal 14 % in v celotni davčni obveznosti dobrih 12 % (tabela 10). Le 1 % zavezancev je imelo prihodke nad 100.000 evrov, njihov delež v celotni davčni obveznosti pa je znašal 15,2 %.

2.2.3 Statusna oblika opravljanja dejavnosti zavezancev z normiranimi odhodki

Tabela 11: Zavezanci, ki so davčno osnovo ugotavljali na podlagi dejanskih prihodkov in normiranih odhodkov glede na statusno pravno obliko opravljanja dejavnosti v letu 2020

Vrsta statusne oblike	Št. zavezancev	Delež	Zneski v mio evrih	
			Davčno priznani prihodki	Davčna obveznost
Samostojni podjetnik posameznik s. p.	55.417	84,7%	1.255	56
Registriran sobodajalec	2.493	3,8%	20	1
Poklicni športnik	533	0,8%	11	0
Samostojni novinar	56	0,1%	1	0
Izvršitelj	4	0,0%	0	0
Zasebni športni delavec	200	0,3%	4	0
Morski ribič	3	0,0%	0	0
Notar	3	0,0%	0	0
Evidentiran odvetnik	604	0,9%	32	2
Zdravnik, zobozdravnik, zasebni zdravstveni delavec	178	0,3%	10	1
Samostojni kulturni ustvarjalec	2.382	3,6%	29	1
Zasebni izvajalec raziskovalec	15	0,0%	0	0
Evidentiran detektiv	9	0,0%	0	0
Druga fizična oseba	620	0,9%	6	0
Nosilec dopolnilne dejavnosti na kmetiji	2.862	4,4%	26	1
Zasebni učitelj oziroma vzgojitelj	2	0,0%	0	0
Proizvajalec električne energije	78	0,1%	1	0
Delavec pri sobodajalcu	1	0,0%	0	0
Skupaj	65.460	100,0%	1.395	62

Vir: Obračun akontacije dohodnine in dohodnine od dohodka iz dejavnosti, FURS

V letu 2020 je bilo od skupno 65.460 normirancev (tabela 11) kar 55.417 samostojnih podjetnikov posameznikov; to predstavlja 84,7 % vseh normirancev. Nosilcev dopolnilne dejavnosti na kmetiji je bilo 2.862 (4,4 %), medtem ko je bilo registriranih sobodajalcev 2.493 (3,8 %) ter 2.382 (3,6%) samostojnih kulturnih ustvarjalcev.

3. Priloge

Tabela P1: Primerjava zbirnih podatkov iz obračuna akontacije dohodnine in dohodnine od dohodkov iz dejavnosti od 2018 do 2020 (zavezanci, ki davčno osnovo ugotavljajo na podlagi dejanskih prihodkov in odhodkov)

Zneski v mio evrih

Postavka	Zavezanci, ki davčno osnovo ugotavljajo na podlagi dejanskih prihodkov in dejanskih odhodkov					
	2018		2019		2020	
	Število	Znesek	Število	Znesek	Število	Znesek
Št. predloženih obračunov DDD	66.224		63.194		61.073	
Št. zavezancev za DDD	65.927		62.950		60.791	
DAVČNO PRIZNANI PRIHODKI	64.108	5.864	61.254	5.958	59.112	5.329
DAVČNO PRIZNANI ODHODKI	65.467	5.374	62.493	5.484	60.350	5.000
DAVČNA OSNOVA	54.878	538	52.402	525	42.701	428
DAVČNA IZGUBA	10.590	47	10.126	48	17.632	97
Zmanjšanje davčne osnove in davčne olajšave	18.240	101	18.226	93	14.229	62
Pokrivanje izgube	4.718	14	4.427	12	3.131	8
Olajšava za vlaganja v R&R	17	1	19	1	5	0
Olajšava za investiranje	11.450	76	11.086	70	9.315	47
OSNOVA ZA DOHODNINO	53.673	437	51.233	432	42.687	366
Olajšave, ki zmanjšujejo osnovo za doh (splošna olaj., olaj. za vzdrževane družinske člane,...)	45.891	209	43.963	201	35.987	155
AKONTACIJA DOH	26.197	59	25.305	60	21.609	55
DAVČNA OBVEZNOST	26.182	59	25.292	60	21.595	55

Vir: Obračun akontacije dohodnine in dohodnine od dohodka iz dejavnosti, FURS

Tabela P2: Primerjava zbirnih podatkov iz obračuna akontacije dohodnine in dohodnine od dohodkov iz dejavnosti od 2018 do 2020 (zavezanci, ki davčno osnovo ugotavljajo na podlagi dejanskih prihodkov in normiranih odhodkov)

Zneski so v mio evrih

Postavka	Zavezanci, ki davčno osnovo ugotavljajo na podlagi dejanskih prihodkov in <u>normiranih odhodkov</u>					
	2018		2019		2020	
	Število	Znesek	Število	Znesek	Število	Znesek
Št. predloženih obračunov DDD	53.128		60.061		65.460	
Št. zavezancev za DDD	52.197		59.305		64.155	
DAVČNO PRIZNANI PRIHODKI	50.466	1.217	57.022	1.420	61.657	1.395
DAVČNO PRIZNANI ODHODKI	50.466	946	57.022	1.104	61.657	1.086
DAVČNA OSNOVA	50.460	272	57.015	316	61.651	309
DAVČNA IZGUBA					0	0
Zmanjšanje davčne osnove in davčne olajšave					0	0
OSNOVA ZA DOHODNINO	50.460	272	57.015	316	61.651	309
Olajšave, ki zmanjšujejo osnovo za doh (splošna olaj., olaj. za vzdrževane družinske člane,...)						
AKONTACIJA DOH	50.448	54	57.010	63	61.645	62
DAVČNA OBVEZNOST	50.397	54	56.935	63	61.564	62

Vir: *Obračun akontacije dohodnine in dohodnine od dohodka iz dejavnosti, FURS*

Primerjava obračunov akontacije dohodnine in dohodnine od dohodkov iz dejavnosti od leta 2018 do 2020 kaže, da je število zavezancev, ki so ugotavljali davčno osnovo na podlagi dejanskih odhodkov, skozi prikazano obdobje upadlo (v letu 2020 za 3 % glede na preteklo leto oziroma za skoraj 8 % glede na predpreteklo leto). Davčno priznani prihodki zavezancev z dejanskimi odhodki so se v letu 2020 zmanjšali in sicer za 9 % v primerjavi z letom 2018 oziroma za 11 % v primerjavi z letom 2019. Prav tako so se v letu 2020 zmanjšale postavke davčna osnova, zmanjšanje davčne osnove in davčne olajšave ter davčna obveznost. Le ta se je v letu 2020 zmanjšala za 7 % v primerjavi z letom 2018 oziroma za 8 % v primerjavi z letom 2019.

Na drugi strani je število zavezancev, ki so ugotavljali davčno osnovo na podlagi normiranih odhodkov, naraslo (za 8 % v letu 2020 glede na leto 2019 oziroma za 23 % glede na leto 2018). Davčno priznani prihodki normirancev so se v letu 2020 povečali v primerjavi z letom 2018 in sicer za 15 %, v primerjavi z letom 2019 pa so se zmanjšali, in sicer za 2 %. Davčna obveznost se je v letu 2020 povečala za 15 % v primerjavi z letom 2018 oziroma se je zmanjšala za 2 % v primerjavi z letom 2019.

Tabela P3: Porazdelitev števila zavezancev po prihodkovnih razredih v obdobju od leta 2018 do 2020, ločeno glede na vrsto ugotavljanja davčne osnove

Razred prihodkov	Zavezanci z dejanskimi odhodki			Zavezanci z normiranimi odhodki		
	2019	2020	Indeks 2020/2019	2019	2020	Indeks 2020/2019
brez prihodkov	2.053	2.087	102	3.058	3.828	125
od 1 do 5.000	5.501	6.581	120	10.869	13.980	129
od 5.000 do 10.000	4.893	6.267	128	8.240	9.559	116
od 10.000 do 15.000	5.033	5.595	111	6.433	7.081	110
od 15.000 do 20.000	4.730	4.719	100	5.465	5.840	107
od 20.000 do 30.000	7.821	6.901	88	7.890	8.137	103
od 30.000 do 40.000	5.517	4.740	86	5.870	5.844	100
od 40.000 do 50.000	4.652	3.511	75	6.724	5.880	87
od 50.000 do 60.000	2.678	2.396	89	1.386	1.356	98
od 60.000 do 70.000	2.057	1.798	87	983	997	101
od 70.000 do 80.000	1.736	1.519	88	750	792	106
od 80.000 do 90.000	1.514	1.341	89	594	568	96
od 90.000 do 100.000	1.228	1.136	93	851	690	81
nad 100.000	13.781	12.482	91	948	908	96
Skupaj	63.194	61.073	97	60.061	65.460	109

Vir: Obračun akontacije dohodnine in dohodnine od dohodka iz dejavnosti, FURS, lastni prikaz MF

Primerjani prikaz porazdelitve zavezancev po prihodkovnih razredih pokaže, da se je v letu 2020 pri zavezancih, ki so ugotavljali davčno osnovo na podlagi dejanskih odhodkov, povečalo število zavezancev s prihodki do 20.000 evrov, nad tem zneskom pa je število zavezancev upadlo. Največ zavezancev, ki davčno osnovo ugotavljajo na podlagi dejanskih prihodkov in odhodkov, je ustvarilo prihodke v višini nad 100.000 evrov. Skupno število zavezancev, ki so ugotavljali davčno osnovo na podlagi dejanskih odhodkov se je v letu 2020 zmanjšalo za 3 % v primerjavi z letom 2019.

Na drugi strani pa se je število zavezancev, ki so ugotavljali davčno osnovo na podlagi normiranih odhodkov v letu 2020 povečalo za 9 % v primerjavi z letom 2019. Najbolj se je povečalo število zavezancev s prihodki do 20.000 evrov. V letu 2020 se je nekoliko zmanjšalo število zavezancev s prihodki med 40 in 60 tisoč evri ter zavezancev s prihodki nad 80 tisoč evri.

Tabela P4: Zmanjšanje davčne osnove in davčne olajšave v obdobju od leta 2018 do 2020

Zneski so v mio evrih

Vrsta olajšave	2018		2019		2020	
	Št. zavezancev	Znesek olajšave	Št. zavezancev	Znesek olajšave	Št. zavezancev	Znesek olajšave
Olajšava za investiranje	11.450	76,4	11.086	69,6	9.315	47,1
Pokrivanje izgube	4.718	13,8	4.427	12,0	3.131	8,1
Olajšava za vlaganja v raziskave in razvoj	17	0,6	19	0,6	5	0,3
Olajšava za zaposlovanje invalidov	508	3,4	540	3,8	457	3,0
Olajšava za zavezanca invalida	449	2,2	470	2,4	423	1,7
Olajšava za izvajanje praktičnega dela v strokovnem izobraževanju	189	0,1	176	0,1	118	0,1
Olajšava za prostovoljno dodatno pokojninsko zavarovanje	244	0,3	235	0,3	206	0,2
Olajšava za donacije - izplačila za humanitarne, invalidske, socialno-varstvene, dobrodne, znanstvene, vzgojno - izobraževalne, zdravstvene, športne, ekološke in religiozne namene	4.653	1,1	5.722	1,1	3.432	0,7
Olajšava za donacije - izplačila za kulturne namene in izplačila prostovoljnemu društvu, ustanovljenim za varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami	904	0,2	918	0,2	515	0,1
Posebna osebna olajšava	376	0,9	339	0,8	270	0,6
Olajšava za zaposlovanje brezposelnih oseb	67	0,2	43	0,2	25	0,1
Olajšava za zaposlovanje po 5.členu ZRPPR1015 (Pomurje)	35	0,2	30	0,2	13	0,1
Olajšava za investiranje po 6.členu ZRPPR1015 (Pomurje)	139	1,6	117	1,4	16	0,1
Skupaj zmanjšanje davčne osnove in davčne olajšave	18.240	101,1	18.226	92,6	17.926	62,1

Vir: Obračun akontacije dohodnine in dohodnine od dohodka iz dejavnosti, FURS, lastni prikaz MF